

20.02.2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

U 74/2025 VP

ASiantuntijalausunto

SLC kiittää mahdollisuudesta esittää asiantuntijalausuntonsa Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan kilpailukykyrahaston perustamisesta, mukaan lukien puolustusalan tutkimuksen ja innovoinnin erityisohjelma. SLC tunnistaa komission esille nostaman haasteen, Euroopan unioni ei ole kyennyt pysymään globaalien kilpailijoiden tahdissa useilla keskeisillä osa-alueilla. Kilpailukyvyyn vahvistaminen ja sääntelyn yksinkertaistaminen ovat välttämättömiä tavoitteita. SLC näkee kilpailukykyrahaston tärkeänä osana tätä tavoitetta. Rahastolla on tärkeä rooli käytäntöön panna EU:n biotalousstrategian tavoitteita ja näin luoda uutta kysyntää suomessa tuotetulle biomassalle.

SLC yhtyy pitkälti valtioneuvoston kirjelmässä esitettyihin kantoihin. Maa ja metsätalouden strategista merkitystä tulisi kuitenkin korostaa nykyistä paremmin. Poliittikaikkunassa 2 terveys, bioteknologia, maatalous ja biotalous kootaan samaan kokonaisuuteen. On ongelmallista että, rahoituksen tarkemmat kriteerit ja painotukset eivät vielä ole tiedossa. Herää perusteltu huoli siitä, miten maa- ja metsätalouden sekä biotalouden hankkeet menestyvät kilpailussa terveys- ja bioteknologiatoimijoiden kanssa. Näihin kysymyksiin on ennen asetuksen hyväksyntää saatava selkeys. SLC katsoo, että asetuksen jatkotyössä on varmistettava että maa- ja metsätaloudelle sekä biotaloudelle varataan riittävä rahoitus. Valintakriteereissä on myös varmistettava että maa- ja metsätalouden hankkeilla ja pk-yrityksillä on mahdollisuus kilpailla terveysalan ja bioteknologian hankkeiden kanssa poliittikaikkunan rahoituksesta.

Lisäksi SLC pitää tärkeänä, että biotalouden kehittämisessä tunnistetaan nykyistä vahvemmin primääribiomassan, eli maa- ja metsätalouden tuottaman raaka-aineen ja sitä tuottavien maanviljelijöiden ja metsänomistajien, keskeinen rooli. Biotalouden kehitys ja kilpailukykyrahoituksen ei tule painottua liiaksi sivuvirtoihin tai yksinomaan kiertotalouden tukemiseen. Primäärinen biomassa on nähtävä strategisena ja uusiutuvana raaka-aineena, joka muodostaa biotalouden perustan erityisesti Suomen kaltaisessa metsävaltaisessa maassa. Rahoitusta on täten riittävien turvamekanismien avuin suunnattava myös alkutuotannon tarpeisiin. Näin voitaisiin edistää kilpailukykyä, maaseudun elinvoimaisuutta, ruokaturvaa ja kokonaisturvallisuutta samanaikaisesti.

SLC korostaa, että tutkimuksen ja innovoinnin tulosten on johdettava markkinoille asti. Pelkkä lupaava tutkimustulos ei riitä, vaan tarvitaan toimiva investointiketju tutkimuksesta käyttöönottoon ja kaupallistamiseen. Tässä suhteessa kilpailukykyrahaston ja Horisontti Eurooppa -ohjelman tiivis yhteys on perusteltu. SLC pitää myönteisenä, että uusi kilpailukykyrahasto mahdollistaisi useiden eri rahoitusvälineiden käytön. On tärkeää, että rahoitusinstrumentit ovat monipuolisia ja soveltuvat erilaisiin hankkeisiin ja kehitysvaiheisiin. Erityisen kannatettavaa on tavoite yksinkertaistaa osallistumissääntöjä ja vähentää byrokratiaa, jotta pk-yritykset voivat aidosti osallistua rahoitushakuihin ilman, että hallinnollinen taakka muodostuu esteeksi.

SLC katsoo, että kilpailukykyrahasto voi oikein toteutettuna vahvistaa biotaloutta sekä koko EU:n ja Suomen kilpailukykyä. Jatkovalmistelussa on tärkeää, että Suomi vaikuttaa aktiivisesti siihen, että maa- ja metsätalous sekä biotalous tunnistetaan aidosti strategisina aloina, joille turvataan riittävät resurssit ja saanto osana Euroopan kilpailukyvyyn vahvistamista.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Mats Holmgård
Metsäasiamies